

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

donderdag 9 juni 2016, 10.00u

Vraag om uitleg over levensbeschouwelijke uitzendingen door de VRT
van Karin Brouwers aan minister Sven Gatz
2201 (2015-2016)

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V)

Minister, tijdens de gedachtewisseling over de beheersovereenkomst 2016-2020 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT, op 28 januari jongstleden, hebben we ook de vraag gesteld naar de stand van zaken in verband met de levensbeschouwelijke uitzendingen, die niet meer door de derden zelf geproduceerd worden en op bepaalde uren worden uitgezonden. Dat was een van de kleinere besparingsoperaties. Er is wel gezegd dat er altijd een alternatief zou worden aangeboden door de VRT.

Peter Claes, algemeen directeur Media en Productie van de VRT, stelde tijdens de gedachtewisseling het volgende: "De levensbeschouwelijke strekkingen worden geïntegreerd in het aanbod. Dat impliceert niet dat ze louter onderdeel uitmaken van een apart programma. Er komen wel aparte programma's, waarvan de eerste in het najaar van 2016 te zien zijn op Canvas. Het zijn thematische gesprekken met inspirerende figuren uit diverse strekkingen. Er komt ook een onlineaanbod, dat wordt ontsloten en verrijkt. Daarvoor gaat men in overleg met de levensbeschouwelijke verenigingen. Met de VPRO wordt samengewerkt aan een internationale coproductie rond het thema. De VRT wil – ook kwalitatief – hoog mikken. Voorts is er ook de uitzending van documentaires en films die op dat vlak waardevol bleken. Ook op de radio wordt de levensbeschouwing geïntegreerd. 'Touché' is een zeer goed interviewprogramma op zondagmiddag. Bij de redactie wil men daar op regelmatige basis personen uit de levensbeschouwelijke strekkingen in het aanbod integreren. Aan de verenigingen is dat kenbaar gemaakt. Na een zeer constructief eerder overleg is een volgend overleg gepland in februari 2016. Het plan is om vaker dan tweemaal per jaar overleg te plegen. Zingeving is van belang. Klara heeft in april zijn weekend over zingeving. Dat wordt aangehouden. De inspanningen worden voortgezet, via de netten."

Op mijn concrete vraag wat de kijkers en luisteraars tegen de zomer mogen verwachten met betrekking tot levensbeschouwelijke uitzendingen van de VRT, antwoordde hij "dat op radio en tv al in het voorjaar een programmatie komt, maar nog niet de nieuw ontwikkelde. Aangekochte fictie en documentaires zullen er wel zijn." Tot nu toe vind ik dat aangekochte aanbod inzake levensbeschouwelijke programma's nog niet erg zichtbaar in de VRT-programmatie. Daarom wil ik daar enkele vragen over stellen.

Minister, heeft het geplande overleg met de levensbeschouwelijke verenigingen in februari plaatsgevonden? Zo ja, wat is daar besproken en wat waren de conclusies en aanbevelingen? Is er intussen nog overleg geweest of is er een nieuw overleg gepland? Welke levensbeschouwelijke programma's heeft de VRT momenteel op radio en televisie al uitgezonden? Waren er eventueel reacties van kijkers en luisteraars?

Hoe ver staat het met de ontwikkeling van nieuwe levensbeschouwelijke programma's? Als die in het najaar van start moeten gaan, moet er toch stilaan duidelijkheid komen over de concrete timing en de planning van de uitzending ervan. Op welke uren en dagen zal dat zijn? Bent u van oordeel dat de VRT met die programmatie de bepalingen uit de beheersovereenkomst voldoende uitvoert? Hebt u sinds het afsluiten van de beheersovereenkomst zelf nog overleg gehad met de

levensbeschouwelijke verenigingen? Zo ja, wat waren de belangrijkste bekommernissen van die organisaties?

[De voorzitter](#)

Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz

Mevrouw Brouwers, op 4 maart 2016 was er nog een overleg tussen de VRT en de levensbeschouwelijke verenigingen. Op dit overleg werd van gedachten gewisseld over de bepaling in de beheersovereenkomst van de VRT, de VRT-visie over de aandacht voor levensbeschouwelijke strekkingen, de integratie in het bestaande radio- en televisieaanbod, extra en specifieke initiatieven. Volgens de VRT konden de verschillende organisaties die deelnamen aan het overleg zich vinden in de aanpak van de gepresenteerde voorstellen. De samenwerking tussen de VRT en de levensbeschouwelijke verenigingen zal in een volgende bijeenkomst verder worden geëvalueerd.

In de toekomst zal er op verschillende manieren overlegd worden. Conform de beheersovereenkomst zal er twee keer per jaar structureel overleg plaatsvinden. Een volgende samenkomst is gepland eind september. Ook zal er meer operationeel ad hoc overleg zijn voor specifieke projecten.

Touché op Radio 1 had dit voorjaar regelmatig een gast met een uitgesproken levensbeschouwelijke visie. De gasten werden gekozen uit de latente actualiteit. Zingeving komt trouwens wekelijks aan bod in het programma. Er waren onder andere gesprekken met een specifieke invalshoek over: de islam met Assita Kanko en Birsen Taspinar; over het joods geloof met Nadine Larchy; over het katholiek geloof met Lode Van Hecke en Alicja Gescinska en over het vrijzinnig denken met Walter Van den Broeck.

In andere radioprogramma's was er ook aandacht voor levensbeschouwelijke overtuigingen, zoals in De bende van Annemie op Radio 1, Berg en dal op Klara, Trio op Klara en Pompidou op Klara. In enkele televisieprogramma's van de VRT kwamen levensbeschouwelijke elementen en overtuigingen aan bod die in de samenleving aanwezig zijn, zoals in Via Annemie op Eén, De afspraak op Canvas, Terzake op Canvas en Vranckx op Canvas.

Wat betreft uw vraag over eventuele reacties van kijkers en luisteraars kan ik meegeven dat de VRT-klantendienst over het levensbeschouwelijk aanbod geen specifieke reacties heeft ontvangen.

In het najaar zullen Canvas en Canvas.be starten met een nieuw eigen levensbeschouwelijk aanbod. Een meer concrete timing wordt vastgelegd bij de definitieve bepaling van de programmaschema's van het najaar.

De VRT plant momenteel een eigen Canvasproductie met diepgaande gesprekken met personaliteiten die een inspirerende levensbeschouwing hebben. Het programma zal uitgezonden worden in prime time met een online omkadering. Op Canvas.be zal een platform worden ingericht met betrekking tot het gespreksprogramma. Op dat platform zal nog extra content komen dan enkel deze uit het televisieprogramma zelf.

Canvas werkt ook aan een coproductie met een Nederlandse omroep waarbij in verschillende Europese steden op zoek wordt gegaan naar de samenleving van diverse levensbeschouwelijke overtuigingen. De uitzending hiervan is gepland in 2017.

Voor de programmering van documentaire en film wil de VRT ruimte geven aan suggesties vanuit de verschillende levensbeschouwelijke strekkingen. De VRT zoekt zelf op de buitenlandse

markten ook naar reeksen en films die de grote levensbeschouwelijke thema's behandelen. Voorts zal aandacht voor levensbeschouwing zijdelings ook in andere programma's op radio en televisie, bijvoorbeeld als programma-item, aan bod blijven komen.

Zo zullen in Touché op regelmatige basis – ik zei het al – personen met een uitgesproken levensbeschouwelijke overtuiging geïnterviewd en geportretteerd worden. Ook in Berg en dal en Trio, beide Klaraprogramma's, zullen gasten worden uitgenodigd met een uitgesproken levensbeschouwelijke overtuiging. Via de VRT-radiospeler blijven programma's over levensbeschouwing lange tijd beschikbaar. Tot slot, het specifieke levensbeschouwelijk VRT-aanbod zal rechtstreeks ter beschikking worden gesteld van de levensbeschouwelijke verenigingen.

Betreffende de nieuwe beheersovereenkomst herinner ik nog even aan de strategische doelstelling 2 met als titel Informatie, Cultuur en Educatie Prioritair, in punt SD2.1, getiteld informatie. De VRT draagt bij tot geïnformeerd burgerschap: "Levensbeschouwelijke strekkingen worden geïntegreerd in het aanbod van de publieke omroep, ook in een apart televisieprogramma en een vast onderdeel in een wekelijks radioprogramma. De VRT organiseert structureel overleg met de vertegenwoordiging van levensbeschouwelijke strekkingen."

De performantiemaatstaf bij deze doelstelling, die ingaat vanaf 2016, luidt als volgt: "De VRT organiseert twee keer per jaar structureel overleg met vertegenwoordigers van erkende levensbeschouwelijke strekkingen."

Zoals bepaald in de beheersovereenkomst is de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) verantwoordelijk voor de evaluatie van de maatstaven. De VRM rapporteert hierover jaarlijks aan de Vlaamse Regering. De VRT stelt daartoe de nodige gegevens ter beschikking. Vervolgens, zoals bepaald in artikel 21 van het Mediadecreet, legt de Vlaamse Regering jaarlijks het rapport van de VRM, met het jaarverslag van de VRT en het rapport van de gemeenschapsafgevaardigde, voor aan het Vlaams Parlement en dit vóór 30 september. Dat is de procedure.

Maar samen met mij kunt u vaststellen dat, wat betreft de doelstelling rond het structurele overleg met de vertegenwoordigers van de levensbeschouwelijke strekkingen, er al één overleg heeft plaatsgevonden en er een tweede gepland is in het najaar. Naast de bestaande levensbeschouwelijke onderwerpen op de openbare omroep is de verdere uitrol nog bezig.

Recent heeft er geen overleg meer plaatsgevonden met de verschillende levensbeschouwelijke verenigingen. Ik acht het nuttig om na het eerste jaar van de inwerkingtreding van de beheersovereenkomst en de voorziene programmatie van de VRT, het gesprek aan te gaan met de verenigingen, ten laatste in het voorjaar van volgend jaar.

[De voorzitter](#)

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

[Karin Brouwers \(CD&V\)](#)

Minister, het is goed om daar eens een update over te krijgen. Natuurlijk is het nu minder zichtbaar op radio en tv omdat het geen aparte programma's meer zijn door derden. Er zijn nog altijd mensen die Het Braambos bijvoorbeeld missen en ons daarover mailen. Ze vragen naar het alternatief. Met uw antwoord kunnen we de mensen al wat op weg helpen.

Ik was aangenaam verrast dat in Touché vanuit de actualiteit zoveel vrouwen werden geïnterviewd.

Minister, u sprak op zeker ogenblik heel snel. Zullen de levensbeschouwingen de programma's op hun website plaatsen of kunnen de levensbeschouwingen ook op de website van de VTR aan bod komen? Het lijkt me immers belangrijk de mensen op weg te helpen die binnen het aanbod van de VRT op zoek zijn naar het levensbeschouwelijk aspect.

[De voorzitter](#)

De heer Meremans heeft het woord.

[Marius Meremans \(N-VA\)](#)

Volgens de kalender vieren we vandaag de heilige Ephraïm de Syriër, een kerkleraar. Bij de instroom van mensen zullen waarschijnlijk heel wat onder hen het christelijk geloof aanhangen in Syrië. Laat dit misschien de aanleiding vormen voor een aanbod in een bepaald programma.

Alle gekheid op een stokje, het antwoord van de minister stemt me tevreden. Het specifieke programma Het Braambos bestaat weliswaar niet meer, maar zingeving en levensbeschouwing kunnen nu aan bod komen tijdens primetime. Dat vind ik veel belangrijker dan een apart programma als de kinderen naar bed zijn en de kippen op stok.

Minister, wat u hebt geschetst, is naar mijn oordeel de goede weg. Belangrijk vind ik wel dat de verenigingen zich hierachter scharen. Natuurlijk zullen we moeten afwachten en volgend jaar opnieuw evalueren, maar ik denk dat we inderdaad de goede weg bewandelen.

[De voorzitter](#)

Mevrouw Segers heeft het woord.

[Katia Segers \(sp-a\)](#)

Het is indrukwekkend hoe collega Meremans van alle markten thuis is: Eurosongfestival, heiligenkalender...

Minister, een van de eerste beslissingen die u als minister van Cultuur hebt genomen was het stopzetten van de subsidies aan levensbeschouwelijke verenigingen. Vervolgens besliste u dat de VRT moest besparen en dat de levensbeschouwelijke uitzendingen maar onder de hoede moesten worden genomen door de VRT. Ik blijf erbij dat deze beslissingen drastisch zijn en heel snel werden genomen.

Ik verneem uit uw antwoord dat de gesprekken over de aandacht voor levensbeschouwingen goed wordt 'opgenomen' in de VRT. Dat stemt me tevreden.

Sta me toe deze gelegenheid aan te grijpen om te wijzen op enkele problemen die u meesleept. Voor enkele verenigingen is alles immers nog niet opgelost. Er is onder meer een probleem met het sociaal passief van de vzw Het Vrije Woord. Drie personeelsleden kunnen hun verbrekingsvergoeding niet ontvangen, omdat er geen sociaal passief is. Op een eerdere vraag in dit verband hebt u geantwoord dat dit behoort tot de vzw en dat u niet wilt tussenkomen. Feit is wel dat de Vlaamse Regering haar verbintenissen ten opzichte van die vereniging niet naleeft. De subsidies werden toegekend aan het aantal zenduren. In 2015 werd met betrekking tot de vzw Het Vrije Woord 1u45 minder geproduceerd, maar werd wel 120.000 euro minder subsidie verstrekt. Er is dus een financieel probleem. Ik wil u dan ook vragen nog eens te onderzoeken een financiële regeling voor 2016 uit te werken en een concrete oplossing te vinden voor deze vzw en haar personeel.

[De voorzitter](#)

De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld)

Levensbeschouwingen spelen een belangrijke rol in onze maatschappij. Dat moeten we dan ook kaderen, zodat iedereen dit beseft. Volgens mij is het verkeerd ze allemaal in een programma te bundelen. Gelet op de verschillende invalshoeken, acht ik het beter dit niet in de privésfeer te behandelen, maar in verschillende programma's. Levensbeschouwingen spelen nu eenmaal op verschillende terreinen een belangrijke rol. Op zondagochtend is er trouwens nog altijd de Zondagmis, een apart programma, waar onder meer de katholieke kerk en de protestanten hun geloof kunnen belijden op een heel aanwezige manier.

De levensbeschouwelijke strekkingen moeten worden betrokken. Er moet naar worden gestreefd om via de openbare omroep het belang en de kennis ervan goed naar voren te brengen. Bovendien moet de mogelijkheid bestaan met elkaar in discussie te treden en kritiek te ervaren. We streven immers naar openheid binnen en tussen de religies. Dat moet dan ook een belangrijke doelstelling zijn van de openbare omroep. Dat loopt trouwens gelijk met wat we met betrekking tot het onderwijs over levensbeschouwing vooropstellen: levensbeschouwingen zouden elkaar beter moeten leren kennen.

Dat zou een belangrijke doelstelling moeten zijn van de openbare omroep. Dit loopt gelijk met wat we in het onderwijsdebat over levensbeschouwing zeggen, namelijk dat levensbeschouwingen elkaar beter zouden moeten kennen. De verschillende programma's van de openbare omroep komen daarvoor in aanmerking. Een wezenlijk apart programma is daarvoor niet noodzakelijk omdat het een goede zaak is dat het in programma's komt die ook door de mainstreamkijker worden bekeken, waardoor de toegang tot die mensen veel eenvoudiger is. Als je het in een apart programma stopt, ga je ervan uit dat er een zekere interesse en betrokkenheid moet zijn voor je ernaar kijkt, terwijl het altijd de bedoeling moet zijn om dat via een open weg, via debatprogramma's enzovoort te doen. Zo creëer je openheid. De kritiek op elkaar en op hoe die mensen in de maatschappij staan, mag zeker niet worden geschuwd.

De voorzitter

Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz

Mevrouw Brouwers, het levensbeschouwelijk VRT-aanbod wordt wel degelijk actief ter beschikking gesteld van de levensbeschouwelijke verenigingen, wat hen toelaat daar op hun platformen vrijelijk over te beschikken. Dat is een goede zaak. Dat mag je onvoorwaardelijk zo interpreteren. Dat vind ik persoonlijk ook een goede zaak.

Mevrouw Segers, de zaak die u aanhaalt, is mij bekend. Ik zal daar voorzichtig twee zaken over zeggen. De zaak is nog in onderzoek en is dus nog niet afgesloten. Anderzijds heb ik een uitgebreide juridische nota van mijn administratie die wel degelijk aangeeft dat het aanleggen van reserves voor sociaal passief onvoorwaardelijk mogelijk was en is. We zijn die twee zaken ten opzichte van elkaar aan het afwegen. Ik ga daar nu verder niets over zeggen.

Mijnheer De Gucht, ik dank u voor de genuanceerde inblik over het verspreiden van de levensbeschouwing in de integratie van de VRT-programma's wat de zondagsmis betreft. Dat is inderdaad een geregeld terugkerende zaak in deze commissie. Dat heeft een ander juridisch statuut en gaat terug op een erfdiensbaarheid binnen en van de openbare omroep. Ik ben me ervan bewust dat die zaak in beraad is binnen het huis. Beraad kan ook een vrij lange tijd in beslag nemen. We wachten de uitkomst daarvan af.

Ik denk te kunnen zeggen – en hoop dat we dat samen kunnen zeggen – na afloop van het eerste jaar van de nieuwe beheersovereenkomst, dat we in wat is beloofd om de levensbeschouwelijke programma's op een correcte manier te integreren in het breder aanbod van de openbare omroep, aan het slagen zijn tot nut van het algemeen.

[De voorzitter](#)

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

[Karin Brouwers \(CD&V\)](#)

Mijnheer De Gucht, ik ga akkoord met u dat het ook van belang is om doorheen de gewone programma's aandacht te hebben voor de levensbeschouwing en dat te verweven in het dagelijkse werk van de VRT, maar natuurlijk wel op een objectieve manier. Daar moeten we omzichtig mee omspringen. Vandaar dat die aparte gesprekken toch belangrijk zijn omdat we daar meer diepgang kunnen creëren en de meerwaardezoeker binnen de levensbeschouwingen een aanbod geven. Ik kijk dus uit naar die gesprekken.

Minister, is het al bekend wie die gesprekken gaat leiden? Welke mensen binnen de VRT zijn daar nu mee bezig? Waarschijnlijk zijn de aangekondigde tafelgesprekken, de aparte, specifieke programma's een soort diepte-interviews. Ik neem dat het interessante interviews zullen worden met een zekere diepgang, met interessante personen die zijn aangereikt door de verenigingen. Dat deel van het verhaal en van het overleg kennen we niet in detail. Welke journalist zal tegenover die mensen worden geplaatst? Is dat al duidelijk? Kennen we al een naam? Nu moeten we de zaken misschien wat laten uitrollen en dit aspect over een jaar bij de evaluatie van de beheersovereenkomst verder bekijken.

Minister Sven Gatz

De scope over hoe het programma er juist uitziet en wie de interviews doet, laat ik liever aan de VRT zelf over omdat dat behoort tot hun eigen programmatie. Ze zouden het me kwalijk nemen als ik dat zou doen. Ik weet het zelf ook nog niet. Ik wil hier dus niets achterhouden, maar als men in het najaar uitzendt, weet men nu al hoe het programma verloopt, wie erin zit en wie de interviewer is. Vermoedelijk zal dat binnenkort worden bekendgemaakt.

Ter geruststelling kan ik toch zeggen dat die gesprekken op het hoogste niveau gebeuren onder leiding van de heer Claes samen met de levensbeschouwelijke verenigingen en uiteraard de deskundige redactieleden onder leiding van de heer Claes. Het gebeurt wel degelijk op het aangepaste niveau. Verder blijven we allemaal even nieuwsgierig naar wat het nu echt zal worden.

[De voorzitter](#)

De vraag om uitleg is afgehandeld.